

Nr 91.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete samt fortsatt giltighet av samma lag; given Stockholms slott den 27 februari 1948.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändring i lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete samt fortsatt giltighet av samma lag.

GUSTAF

John Ericsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete föreslås skola erhålla förlängd giltighet t. o. m. den 30 juni 1949.

Därjämte föreslås att förbud att fortsätta olovligt bedriven byggnadsverksamhet icke längre skall för sitt fortbestånd vara beroende av att åtal väckes inom en månad från åtgärdens verkställande, i samband varmed rätten att föra klagan över beslut om sådant förbud föreslås icke skola vara inskränkt till viss tid.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndsvång för byggnadsarbete samt fortsatt giltighet av samma lag.

Härigenom förordnas, *dels* att 10 och 15 §§ lagen den 30 juni 1943 om tillståndsvång för byggnadsarbete skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels* att 13 § i lagen skall upphöra att gälla, *dels ock* att lagen, vilken enligt lag den 21 mars 1947 (nr 91) gäller till och med den 30 juni 1948, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1949.

(Gällande lydelse:)

10 §.

Bedrives byggnadsarbete utan byggnadstillstånd, där sådant erfordras, eller i strid mot föreskrift, som meddelats med stöd av 4 §, äger tillsynsmyndigheten i den omfattning, som finnes erforderlig för att vinna rättelse, föreskriva förbud vid vite att fortsätta arbetet *samt förordna om beslag på redskap och material*. Förbud *eller beslag* skall hävas, då tillsynsmyndigheten finner *åtgärden* icke längre *erforderlig*. *Varder ej brott, som föranlett förbud eller beslag, åtalat inom en månad från åtgärdens verkställande, skall förbudet eller beslaget vara förfallet.*

För genomförande — — — — — av polismyndighet.

Det ankommer — — — — — paragraf sägs.

15 §.

Klagan över beslut, som tillsynsmyndigheten meddelat enligt denna lag, må föras hos Konungen genom besvär, vilka skola hava inkommit till socialdepartementet *före klockan*

(Föreslagen lydelse:)

10 §.

Bedrives byggnadsarbete utan byggnadstillstånd, där sådant erfordras, eller i strid mot föreskrift, som meddelats med stöd av 4 §, äger tillsynsmyndigheten i den omfattning, som finnes erforderlig för att vinna rättelse, föreskriva förbud vid vite att fortsätta arbetet. Förbud skall hävas, då tillsynsmyndigheten finner *detsamma icke längre erforderligt*.

15 §.

Klagan över beslut, som tillsynsmyndigheten meddelat enligt denna lag, må föras hos Konungen genom besvär, vilka skola hava inkommit till socialdepartementet *inom trettio*

(Gällande lydelse:)

tolv å trettionde dagen efter den, då klaganden erhöll del av beslutet. I beslutet skall givas anvisning om sättet för fullföljd av talan däremot.

(Föreslagen lydelse:)

dag efter den, då klaganden erhöll del av beslutet; *dock att klagan över beslut om förbud, som i 10 § sägs, ej är inskränkt till viss tid.* I beslutet skall givas anvisning om sättet för fullföljd av talan däremot.

Tillsynsmyndighetens beslut — — — — — annorlunda förordnas.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1948.

Beslag på redskap och material, som vid lagens ikraftträdande är gällande på grund av förordnande enligt 10 § i lagens äldre lydelse, skall vara förfallet.

---

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 janu-
ari 1948.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler statsrådet Ericsson fråga om *förlängd giltighet av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete och om vissa ändringar i samma lag* samt anför därvid följande.

Inledning.

Lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete gäller — sedan dess giltighetstid blivit förlängd, senast genom lag den 21 mars 1947 (nr 91) — till och med den 30 juni 1948.

Lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete stadgar i 1 §, att Konungen äger vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, i den mån det finnes erforderligt för att upprätthålla ett fast penningvärde och befrämja en ändamålsenlig användning av förnödenheter och arbetskraft, förordna, att 2—7 §§ i lagen skola äga tillämpning. I 2 § stadgas, att byggnadsarbete icke må bedrivas utan särskilt tillstånd (byggnadstillstånd), vilket meddelas av Konungen eller, i den mån Konungen därom förordnar, av myndighet, åt vilken Konungen uppdrager att utöva tillsyn över tillämpningen av lagen. Vidare innehåller lagen, i 3 § definition å begreppet byggnadsarbete, i 4 § föreskrift om att i byggnadstillstånd må stadgas begränsning eller villkor för arbetets bedrivande eller för användningen av förnödenheter eller arbetskraft, i 5 § bestämmelse om undantag i vissa fall från kravet på tillstånd för byggnadsarbete, i 6 § stadgande om rätt till tillträde till arbetsplats m. m. för dem, som ha att taga befattning med tillsyn över efterlevnaden av lagen, samt i 7 § åläggande för den, som bedriver byggnadsarbete, samt för hos honom anställd arbetstagare att lämna de upplysningar och förete de handlingar, som äro erforderliga för tillsynens utövande. Slutligen finnas i lagen

straff-, åtals- och fullföljdsbestämmelser ävensom stadgande, enligt vilket Konungen eller efter Konungens förordnande tillsynsmyndigheten äger meddela närmare tillämpningsföreskrifter.

Genom kungörelse den 29 juli 1943 (nr 640; ändr. nr 882/1943, nr 184/1945, nr 752/1945, nr 222/1946, nr 79/1947 och nr 883/1947) med tillämpningsföreskrifter till lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete, vilken kungörelse trädde i kraft den 1 augusti 1943, har Kungl. Maj:t förordnat, att 2—7 §§ nyssnämnda lag skola äga tillämpning samt meddelat tillämpningsföreskrifter till lagen.

Fortsatt giltighet av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete.

Vid behandlingen i årets statsverksproposition (»Inkomsterna») av frågan om den samhällsekonomiska balansen har framhållits investeringarnas betydelse som faktor i den ekonomiska politiken. Därvid har påvisats, att under efterkrigstiden investeringsvolymen visat tendenser till en kraftig ökning, varvid i betydande omfattning varit fråga om en återhämtning för att tillgodose under kriget eftersatta behov. Beträffande investeringsverksamheten har vidare anförts, att planering pågått för en investeringsbudget, som söker bestämma omfattningen av såväl offentlig som enskild byggnadsverksamhet. Denna planering redovisas i en särskild promemoria, vilken såsom bilaga fogats till statsverkspropositionen (Inkomstbilagan, bilag 6). I promemorian har till en början lämnats en kortfattad redogörelse för tillståndsgivningen enligt den investeringsbudget, som redovisades vid statsverkspropositionen till 1947 års riksdag. Därjämte har påpekats, att den ursprungliga investeringsbudgeten med hänsyn till bristen på byggnadsmaterial och det försämrade allmänna ekonomiska läget under sommaren 1947 reviderades, varvid den genom särskilda byggnadstillstånd reglerade investeringsvolymen begränsades från 2 200 till 1 700 miljoner kronor.

I promemorian har vidare anförts, att flera skäl talade för en begränsning av byggnads- och anläggningsverksamheten under 1948. Tillgången på byggnadsmaterial syntes under år 1948 för de flesta materialslag komma att bli oförändrad eller förbättrad i förhållande till 1947. För ett begränsat antal materialslag, exempelvis armeringsjärn, radiatorer, värmepannor och spik, kunde man emellertid vänta en försämrade försörjning. Härtill komme att ansvällningen av byggnadsverksamheten under 1947 medfört en betydande eftersläpning i leveranserna av vissa materialslag. Om under 1948 balans skulle erhållas på byggnadsmaterialmarknaden så att de nu orimligt långa byggnadstiderna kunde nedbringas, bleve det sannolikt nödvändigt att byggnadsverksamheten icke oväsentligt nedskures i förhållande till 1947. Nya byggnadstillstånd borde, såvitt kunde bedömas, under de när-

maste månaderna endast beviljas i undantagsfall. Den nu pågående byggnadsverksamheten borde successivt bringas ned till en eftersträvad lägre nivå, och balans mellan byggnadsproduktion och byggnadsmaterialtillgång torde icke nås förrän tidigast några månader in på 1948.

Av vad sålunda och i övrigt anförts i statsverkspropositionen rörande den samhällsekonomiska balansen samt i förenämnda promemoria, till vilken jag här torde få hänvisa, framgår att förhållandena alltså äro och kunna förväntas förbliva sådana, att en fortsatt tillämpning av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete efter den 30 juni 1948 torde vara ofrånkomlig. Som ett ytterligare bevis härpå kan jag nämna, att hos myndigheterna för närvarande föreligga icke avgjorda ansökningar om byggnadstillstånd avseende en sammanlagd byggnadskostnad om cirka två miljarder kronor. På grund härav synes lagen böra erhålla förlängd giltighet, förslagsvis till och med den 30 juni 1949. Emellertid har jämväl fråga uppkommit om vissa ändringar i lagen, berörande dess 10, 13 och 15 §§, och jag övergår nu till en redogörelse härför.

Vissa ändringar i lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete.

10 §.

Denna paragraf innehåller föreskrifter om vissa tvångsingripanden. Bedrives byggnadsarbete utan byggnadstillstånd, där sådant erfordras, eller i strid mot föreskrift som meddelats med stöd av 4 §, äger tillsynsmyndigheten (före den 1 januari 1948 statens arbetsmarknadskommission, numera arbetsmarknadsstyrelsen) i den omfattning som finnes erforderlig för att vinna rättelse föreskriva förbud vid vite att fortsätta arbetet samt förordna om beslag på redskap eller material. Förbud eller beslag skall hävas, då tillsynsmyndigheten finner åtgärden icke längre erforderlig. Därest brott, som föranlett förbudet eller beslaget, ej åtalas inom en månad från åtgärdens verkställande, skall förbudet eller beslaget vara förfallet.

Förevarande paragraf stadgar vidare, att för genomförande av beslut enligt lagen tillsynsmyndigheten äger erhålla handräckning av polismyndighet samt att det ankommer på länsstyrelse att på framställning av tillsynsmyndigheten förordna om uttagande av vite, som avses i paragrafen.

De sålunda meddelade bestämmelserna ha tillkommit som ett komplement till den i 8 § upptagna straffbestämmelsen, enligt vilken den som bedriver byggnadsarbete utan byggnadstillstånd, där sådant erfordras, eller i strid mot föreskrift, som meddelats med stöd av 4 §, straffas med dagsböter eller fängelse. Till motivering för införandet av ett förbuds- och beslagsförfarande anfördes vid lagens tillkomst, att erfarenheterna från den dittillsvarande regleringen av byggnadsverksamheten — vilken var byggd

på arbetsförmedlingstvång enligt tjänstepliktslagen — visat, att enbart hotet om straffpåföljd ej vore tillräckligt för att avhålla byggherrar och entreprenörer från att bedriva otillåtna byggnadsarbeten. Då överträdelse av bestämmelserna om arbetsförmedlingstvång skett, hade sålunda i många fall rättelse kunnat vinnas endast genom tillämpning av tjänstepliktslagens bestämmelser om skyldighet för arbetstagare att efter särskilt föreläggande frånträda anställning, vilken tillkommit i strid mot förbud för arbetsgivare att anställa arbetstagare utan anvisning eller medgivande av offentlig arbetsförmedlingsanstalt. Härtill komme, att domstolarna i regel utdömt mycket lindriga bötesstraff för arbetsgivares överträdelse av detta förbud.

I det till lagrådet remitterade förslaget till lag om tillståndstvång för byggnadsarbete föreslogs i enlighet härmed, att tillsynsmyndigheten skulle äga föreskriva förbud vid vite att beträda arbetsplats samt förordna om beslag på redskap och material. Sådant förbud eller beslag skulle hävas, då tillsynsmyndigheten icke längre funne åtgärden erforderlig. För att beslut om uttagande av vite skulle kunna fattas utan dröjsmål föreslogs vidare att det skulle ankomma på länsstyrelse och ej på domstol att förordna om uttagande av vite. Däremot innehöll förslaget icke den i lagen sedermera influtna bestämmelsen om att förbud eller beslag skulle vara förfallet, därest brott, som föranlett förbudet eller beslaget, ej åtalats inom en månad från åtgärdens verkställande.

Sin slutliga utformning erhöll paragrafen i anledning av vad lagrådet anfört vid granskning av förslaget. Lagrådet uttalade, att förbudet att beträda arbetsplats syntes i stället böra avse arbetets fortsättande, och anförde därutöver, att vissa betänkligheter syntes möta mot att befogenhet att företaga så långt gående ingripanden som avsåges i paragrafen lades i tillsynsmyndighetens hand. Lagrådet hemställde därför att, i viss anslutning till vad som skett i 8 § 1933 års lag om tvångsmedel i brottmål, ett kompletterande stadgande upptoges av innebörd att, där ej brott som föranlett förbud eller beslag blivit åtalat inom en månad från åtgärdens verkställande, förbudet eller beslaget skulle vara förfallet.

I skrivelse den 22 oktober 1947 har *statens arbetsmarknadskommission* hemställt, att bestämmelsen om åtals anställande såsom förutsättning för förbuds fortbestånd måtte uteslutas ur lagen.

Till motivering för detta förslag har arbetsmarknadskommissionen anfört bl. a. följande.

Under den tid 1943 års lag om tillståndstvång gällt har i praktiken ytterst få fall förekommit, då anställande av åtal medhunnits under den tid förbud eller beslag ägt giltighet. Det ligger i sakens natur att sådana tvångsåtgärder böra tillgripas utan dröjsmål så snart förutsättningar för åtgärdernas vidtagande föreligga. Den utredning som erfordras innan anmälan till åtal kan ske kräver däremot i allmänhet avsevärt längre tid. Därest förbudet eller beslaget förfaller redan efter en månad från åtgärdens verkställ-

lande utan att möjlighet till förlängning föreligger, är tvångsåtgärdens vidtagande i och för sig meningslös. Att några allvarliga konsekvenser ännu icke inträffat på grund av denna brist i lagstiftningen torde få tillskrivas det förhållandet att allmänheten respekterar förbud eller beslag även sedan åtgärden förfallit, huvudsakligen av okunnighet om lagstiftningens innebörd i ifrågavarande hänseende.

Kommissionen har vidare erinrat, att det låge i sakens natur att åläggandet av vite icke kunde vara tidsbegränsat. Det vore fullständigt meningslöst att i fråga om ett byggnadsföretag, som tillsynsmyndigheten med hänsyn till material- och arbetsmarknadsläge samt av penningpolitiska skäl icke ansåge böra komma till utförande, stadga ett vite, som efter någon tid skulle upphöra att gälla utan att tillsynsmyndigheten varit i tillfälle att ompröva behovet av dess existens. På grund av bristfälligheten i nuvarande lag hade ett stort antal olagliga byggnadsföretag kunnat färdigställas utan att vitet lagligen kunnat uttagas.

Under återopande härav har kommissionen uttalat, att tidsbegränsningen borde borttagas. Gent emot vad lagrådet anfört vid bestämmelsens tillkomst har kommissionen framhållit, att en väsentlig skillnad förefunnes mellan beslag enligt lagen om vissa tvångsmedel i brottmål och förbud eller beslag enligt lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete. Under det att beslag enligt den förra lagen avsåge föremål som hade betydelse för utredning av brottmål, hade beslag enligt den senare lagen intet samband med sådan utredning. Detta framginge bäst därav, att beslag enligt lagen om tvångsmedel i brottmål skulle prövas av domstol, vilket icke vore fallet beträffande beslag enligt tillståndslagen. Ett beslag enligt tillståndslagen kunde med lagens nuvarande lydelse endast upphöra att gälla antingen genom att åtal ickehängiggjordes inom en månad eller genom att tillsynsmyndigheten eller Kungl. Maj:t funne åtgärden icke längre erforderlig. Om åtalhängiggjorts inom en månad, bestode beslaget oavsett målets utgång. Givetvis måste man förutsätta, att tillsynsmyndigheten hävde beslaget, därest domstol i lagakraftvunnet utslag funne den ifrågavarande byggnadsverksamheten fullt laglig, men i övrigt hade det överlämnats helt åt tillsynsmyndigheten att pröva tidpunkten för beslagets hävande. Kommissionen har tillika framhållit, att kommissionen vore den enda myndighet, som kunde sakligt bedöma dessa betydelsefulla frågor.

Kommissionen har slutligen förklarat, att tillsynsmyndigheten icke i något fall förordnat om beslag av redskap eller material utan ansett det vara lämpligare och tillfyllest att endast använda sig av vitesförbud. Därest bestämmelserna om vitesförbud omarbetades i enlighet med kommissionens hemställan, syntes fördenskull bestämmelserna om beslag kunna utgå.

Över arbetsmarknadskommissionens framställning här efter remiss yttrande avgivits av *justitiekanslersämbetet*, som tillstyrkt bifall till framställningen.

Föredraganden. Enligt lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete äger tillsynsmyndigheten rätt att vid vite förbjuda fullföljandet av ett byggnadsföretag som bedrivs utan byggnadstillstånd eller i strid mot föreskrifter som meddelats då sådant tillstånd givits. Denna rätt är av stor betydelse för att upprätthålla regleringen av byggnadsverksamheten. Såsom redan vid lagens tillkomst framhölls är nämligen enbart hotet om straffpåföljd icke tillräckligt för att avhålla byggherrar och entreprenörer från att bedriva otillåten byggnadsverksamhet. Härvid är särskilt att beakta att straffpåföljden i regel inskränker sig till bötesstraff. Risken av ett dylikt straff har emellertid uppenbarligen mycket ringa återhållande verkan, när det gäller för den enskilde ekonomiskt betydelsefulla företaget.

Ett med stöd av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete meddelat förbud att fortsätta ett olovligt byggnadsföretag förfaller, därest åtal icke anställs inom en månad från förbudets meddelande. Enligt vad arbetsmarknadskommissionen upplyst är det endast undantagsvis som åtal hin- ner anställas inom den sålunda föreskrivna tiden, beroende därpå att den utredning som erfordras för åtal i regel kräver längre tid att verkställa. Meddelade förbud ha därför i stor utsträckning förfallit. Några allvarliga olägenheter härav ha hittills icke försports, vilket arbetsmarknadskommis- sionen dock väsentligen tillskriver bristande kännedom hos allmänheten om lagstiftningens innehåll på denna punkt. Kommissionen har emellertid funnit angeläget att föreskriften om anställande av åtal inom viss tid för att förbudet skall äga fortsatt giltighet bleve upphävd.

Vad kommissionen sålunda anfört synes värt beaktande. De av kom- missionen påtalade olägenheterna av bestämmelsen i fråga skulle enklast kunna undvikas genom att utsträcka fristen för åtals anställande. För min del har jag emellertid i likhet med kommissionen kommit till den uppfatt- ningen att föreskriften om åtals anställande såsom förutsättning för för- budets fortbestånd bör utgå ur lagen och jag vill i det följande närmare utveckla skälen för denna min uppfattning.

Förutsättningarna för meddelande av förbud eller tagande i beslag enligt lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete och för ådömande av straff- påföljd enligt lagen äro desamma; i båda fallen kräves att någon bedriver byggnadsverksamhet utan att ha erhållit byggnadstillstånd eller åsidosätter föreskrifter som meddelats i lämnat byggnadstillstånd. Det kunde då synas mest följdriktigt, att, sedan åtal anställts, domstolen finge pröva frågan om förbudets eller beslagets fortsatta bestånd i likhet med vad som i allmänhet gäller, då i samband med brottslig gärning egendom tagits i beslag. Enligt lagen äger domstolen icke någon sådan befogenhet utan denna tillkommer tillsynsmyndigheten. Har åtal anställts inom föreskriven tid, har domstolen varken rättighet eller skyldighet att ingå i prövning av frågan om förbudets fortsatta bestånd. Det är sålunda teoretiskt tänkbart att domstolen finner

den ifrågavarande byggnadsverksamheten vara lovlig, men att tillsynsmyndigheten, som är av motsatt uppfattning, underlåter att häva förbudet.

Den självständiga ställning, som sålunda tillerkänts tillsynsmyndigheten i fråga om åtgärder för att upprätthålla lagens efterlevnad, synes mig vara helt naturlig då fråga är om en byggnadsverksamhet, om vars olovlighet någon tvekan icke kan råda. Tillsynsmyndigheten är den enda myndighet som besitter tillräcklig överblick för att avgöra i vilka fall och i vilken utsträckning särskilda åtgärder böra tillgripas för att upprätthålla lagens efterlevnad. Frågan huruvida ett förbudsförfarande bör tillgripas och upprätthållas förutsätter i regel en så ingående kunskap om förutsättningarna för och syftet med byggnadsregleringens upprätthållande, att det icke synes mig lämpligt att lägga avgörandet härom i domstolens hand. En efterhandsprövning från domstols sida är ej heller av behovet påkallad av hänsyn till den enskildes rättssäkerhet. Tillsynsmyndighetens beslut kan nämligen överklagas hos Kungl. Maj:t och besvären skola i så fall avgöras av regeringsrätten.

I viss mån annorlunda ligger saken till, om domstolen skulle finna att den åtalade byggnadsverksamheten icke bedrivits olovligen. Såsom arbetsmarknadscommissionen anfört får man väl dock förutsätta, att tillsynsmyndigheten i dylikt fall häver det meddelade förbudet. Skulle så ej ske, synes möjlighet böra finnas för den av förbudet drabbade att draga frågan under regeringsrättens prövning. Sådan möjlighet saknas dock för närvarande i flertalet fall, då besvär över tillsynsmyndighetens beslut skola anföras inom trettio dagar från erhållen del av beslutet. Under förutsättning att en sådan möjlighet öppnas synes mig emellertid även för här förevarande fall något behov icke föreligga att åt domstol anförtro prövningen av förbudets fortsatta bestånd.

Vid nu angivna förhållanden synes mig anledning saknas att upprätthålla föreskriften om att åtal skall anställas inom viss tid för att ett av tillsynsmyndigheten meddelat förbud skall bestå. Denna föreskrift innebär i realiteten ett visst tvång för tillsynsmyndigheten att, då förbud meddelats, underställa domstol frågan om lovligheten av den byggnadsverksamhet varom är fråga. Detta står i mindre god överensstämmelse med det förhållandet att det vid lagens tillkomst ansågs böra anförtros åt tillsynsmyndigheten att avgöra huruvida åtal skulle ske. Till motivering härför anfördes att med hänsyn till lagens extraordinära karaktär åtal icke torde böra tillgripas i fall, då andra åtgärder befundes vara mera ägnade att befordra effektiviteten av lagens tillämpning. Även om det i viss mån förhåller sig så, att för den därav drabbade ett förbud kan uppfattas som ett kraftigare ingrepp än ett åtal med bötespåföljd som resultat, får dock icke förglömmas att i straffskalan ingår jämväl frihetsstraff. Då vidare, såsom tidigare framhållits, den enskildes rättssäkerhet får anses på ett betryggande sätt tillgodosedd genom möjligheten att anföra besvär över tillsyns-

myndighetens beslut, torde något behov av att framtvinga ett åtal, när förbud meddelats, icke föreligga. Det kan ytterligare anmärkas, att om åtal icke skulle komma till stånd och förbudet följaktligen förfalla, det torde kunna ifrågasättas, huruvida icke tillsynsmyndigheten, om byggnadsarbetet återupptages, äger meddela nytt förbud för arbetets fortsatta bedrivande.

I enlighet med det anförda förordrar jag att bestämmelsen om åtals anställande såsom villkor för meddelat förbuds fortbestånd får utgå ur 10 §. I samband därmed bör emellertid till 15 § göras ett tillägg av innehåll att klagan över förbud, som meddelats med stöd av 10 §, icke är inskränkt till viss tid.

På de skäl arbetsmarknadskommissionen anført tillstyrker jag vidare att reglerna om beslag uteslutas ur 10 §.

13 §.

Denna paragraf innehåller att vad i 17 kap. 11 § rättegångsbalken förordnas om dem, som gå rättens eller länsstyrelsens bud och ärende, skall gälla även dem som ha att taga befattning med tillsyn över efterlevnaden av denna lag. Då efter rättegångsreformens genomförande denna bestämmelse saknar betydelse, bör den utgå ur lagen.

15 §.

I denna paragraf, som upptager föreskrifter om klagan över tillsynsmyndighetens beslut, bör i enlighet med vad under 10 § anförts göras ett tillägg av innehåll att klagan över förbud som meddelats med stöd av sistnämnda paragraf ej är inskränkt till viss tid. Samtidigt bör ur paragrafen utredigeras den nu icke längre gällande bestämmelsen att besvär skola vara inkomna före klockan tolv å besvärstidens sista dag.

De ändringar, som nu föreslagits, böra träda i kraft snarast möjligt, förslagsvis den 1 maj 1948. Några övergångsbestämmelser i anledning av slopandet av åtalsföreskriften i 10 § eller utvidgningen av besvärsrätten i 15 § synas icke böra meddelas, då lagens ändrade lydelse bör tillämpas även i fråga om förbud, som meddelats före lagändringens ikraftträdande. Däremot synes i en övergångsbestämmelse böra föreskrivas, att beslag på redskap och material, som vid tiden för lagändringens ikraftträdande är gällande på grund av förordnande enligt 10 § i lagens äldre lydelse, omedelbart skall hävas.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ett i enlighet med det anförda upprättat förslag till *lag angående ändring i lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete samt fortsatt giltighet av samma lag*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte

¹ Denna bilaga, som fränsett vissa redaktionella jämkningar är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utelämnats.

för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Sven Sigurdson.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 23 februari 1948.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden LAWSKI,
GYLLENSWÄRD,
NISSEN,
regeringsrådet KUYLENSTIERNA.

Enligt lagrådet den 14 februari 1948 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 30 januari 1948, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändring i lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete samt fortsatt giltighet av samma lag.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet revisionssekreteraren L. G. Ohlsson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bengt Larson.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 feb-
ruari 1948.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT,
ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler statsrådet Ericsson lagrådets den 23 februari 1948 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 30 januari 1948 remitterade förslaget till *lag angående ändring i lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete samt fortsatt giltighet av samma lag* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, efter smärre redaktionella jämkningar måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Särnmark.